

פרשת פקודי

נושא השבוע: צבעים

נושא השבוע

הנושא "צבעים" נבחר בהשראת לבושו הצבעוני של הכהן הגדול. הפסוק המצוטט השבוע מתאר את הבדים שמהם היה עשוי האפוד שלבש הכהן הגדול. האפוד נתפר מבדים צבעוניים, בצבעי תכלת ואדום כמו יריעות המשכן. אל האפוד היה מוצמד חושן המשפט שצורתו היתה מעין כיס ובתוכו הושמו האורים והתומים. בצדו החיצוני של החושן הושמו שטים עשרה אבנים טובות גם הן בצבעים שונים: אודם - אבן אדומה, פטדה - צהוב ירקרק, ברקת - ירקרק, נפך - טורקוז, ספיר - תכול זך, יהלום - לבן, לשם - לבן כחול, שבו - צבעים שונים: אדום ירוק לבן, אחלמה - ארגמן או סגול, תרשיש - צהבהב ירקרק, שוהם - אדום, ישפה - אדום חום או צהוב. מומלץ להראות לתלמידים תמונה של בגדי הכהן כפי שנתפרו בימינו לפי ההוראות במקרא. ניתן למצוא תמונה ב"עולם התנ"ך" לספר שמות עמ' 167,171.

מה בפרשה

- בהמשך לפרשה הקודמת מופיע בפרשה זו פירוט החומרים ששימשו למלאכת המשכן, תיאור בגדי הכהונה וסיום חגיגי לתיאור המלאכה.
- **ברכת משה לסיום העבודה** - המשכן וכליו הובאו אל משה והוא ראה כי בני אהרן עשו הכל לפי מצוות ה'. משה בירך אותם וציווה להקים את המשכן.
- **השכינה באה לתוך המשכן** - לאחר שהוקם המשכן כיסה הענן את אוהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן. מאז בכל יום שרה הענן על המשכן ובלילה, עמוד האש. רק בעלות הענן מעל המשכן נסעו בני ישראל.

נושאים לשיחה

בעקבות מכתבה של צפנת ניתן לשאול את התלמידים אילו **צבעים** הם אוהבים ומדוע. אפשר לברר האם יש להם **אסוציאציות** מסויימות לצבעים מסויימים. ניתן לדבר על צבעים המתחברים בתודעתנו למושגים מסויימים כמו: **לבן** - טוהר ושלמות, **שחור** - אבל ומוות, **ירוק** - פריחה, אביב נעורים, **ורוד ותכלת** - תינוקות וכדו'. אפשר לספר לתלמידים על כך **שחיבורים ואסוציאציות** שונות לצבעים מובילים גם למנהגים שונים. למשל בתרבות המערבית לובשת הכלה בגדי **לבן** - המסמלים טוהר ושלמות, ואילו בהודו ובסין שם הצבע הלבן מסמל אבל לובשות הכלות **אדום** כסמל למזל ופריון. בסין מסמל ה**צהוב** את **המרכיב הגברי** ואת כוחה של השמש, עקב כך בתקופה מסויימת נאסר על הנתינים ללבוש צהוב ורק הקיסר היה רשאי לכך. באירופה לעומת זאת, מאז ימי הביניים מסמל הצבע הצהוב **בגידה**. הצבע ה**ירוק** מתחבר כיום ל**טבע** ומשמש כסמל לדאגה לאקולוגיה. ניתן להזמין את התלמידים לספר על צבעים שונים בהם הם נתקלים בחיי היום יום (למשל בסמלים או בפרסומות) ולבחון את השימוש שנעשה באסוציאציה שמעלה אותו הצבע.

מ ד ר ש

נקודת המוצא של מדרש זה היא כי אכן צבע **התכלת** הוא מיוחד. וזאת עקב בחירתו להוות חלק מרכזי בציצית. תפקידה של הציצית הוא איזכור הברית והקשר בין האל לעם ישראל, זהו תפקיד **מהותי** וחשוב, ועל כן ניתן לשער כי הבחירה אינה מקרית. המדרש נפתח בשאלה על דבר **יחודו** של צבע התכלת, ומציג תשובה היוצרת קישור בין הצבע לאובייקט ראשון – **הים**, אובייקט זה מתחבר לאובייקט שני – **השמים**, וזה מתחבר לאובייקט שלישי – **כסא הכבוד** של האל. הקישור בין שלושת האובייקטים מעלה שאלה פשוטה: מדוע אין **מההתחלה** קישור בין צבע התכלת לשמים, או אפילו לכסא הכבוד? שאלה נוספת מתעוררת כאשר אנו מעלים בדמיוננו את צבעו של הים ואת זה של הרקיע – זה איננו אותו צבע! נראה כי התשובות לשתי השאלות **כרוכות** זו בזו: יתכן כי עצם אזכורם של שני אובייקטים המוכרים לנו והעובדה שאנו מסוגלים להשוות ביניהם, אמורה להנחות אותנו בהשוואה בין הרקיע לכסא הכבוד: כלומר, כשם שה**פער** בין הים לרקיע ברור, כך גם **הפער** בין הרקיע לכסא הכבוד ברור. כדאי גם לשים לב ל**אופיים** של אובייקטים שנבחרו: שמים ומים. שניהם **אינם מוצקים**, הים הוא **דינמי ומשתנה** וגם צבעו במקומות ובעומקים שונים נראה **שונה**, גם השמים **משנים את צבעם** בשעות שונות, ויש להזכיר כי צבעם ניתן להם בעצם מהשתקפויות שונות של האור באטמוספירה.

פעילות נוספת

הכיתה תחולק לשתי קבוצות, בכל קבוצה כל שני תלמידים יבחרו בחפץ מסוים בכיתה בעל צבע אחד (או לפחות צבע דומיננטי), ויציינו לגביו את הפרטים הבאים:

- **תיאור תכונה** אחת שלו: רך, נעים, כבד, גבוה וכדומה.
- **ציון הצורה הקרובה** אליו ביותר מבין מהצורות הבאות: עיגול, ריבוע, משולש, כוכב.
- **הגדרת אופיו של הצבע**: קודר, שמח, שלו וכדומה.

עם סיום כתיבת הפרטים תערך תחרות בין הקבוצות, כל קבוצה מקריאה פרטים של חפץ אחד והקבוצה השניה צריכה לגלות באיזה חפץ מדובר. אם הקבוצה אכן מנחשת היא זוכה ב- 10 נקודות.

קבוצה שמתקשה יכולה לקבל רמז והוא תאור ה**חומר** ממנו עשוי החפץ. ניחוש בעזרת הרמז מעניק לקבוצה 8 נקודות בלבד.

לאחר סיום המשחק ניתן לשאול האם איסור השימוש בצבע הקשה על הגילוי והאם היו מעדיפים להשתמש בו ולוותר על פרט מזהה אחר.